

kwartaalblad stichting duinbehoud

duin

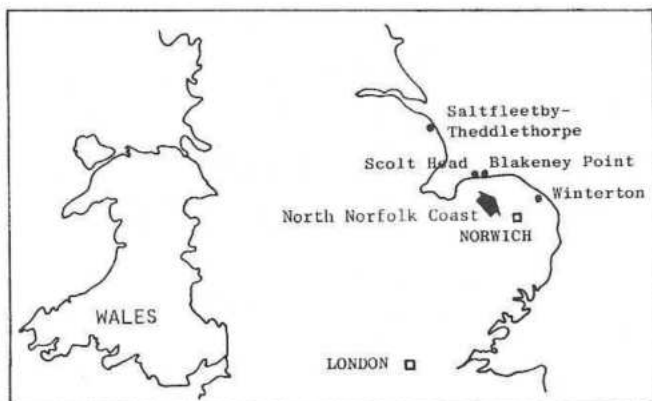
1984 nr.1

losse nummers f 3,=

- ★ Vossenjacht: niet nodig
- ★ Watervegetaties
- ★ Stinseplanten
- ★ Herstelplan Kennemerduinen

Duinen aan de Engelse oostkust

In juni '82 heb ik een aantal Engelse duingebieden bezocht. Ik werd verast door de botanische rijkdom van deze gebieden zo vlakbij Nederland en ben blij daar in 'Duin' wat over te kunnen vertellen.

De ligging van de besproken terreinen staat op een kaartje aangegeven. Ze zijn zo verschillend in opbouw en vegetatie dat ik ze hier apart zal bespreken.

door MARIJKE WALLAGE

Winterton Dunes

Het aparte van Winterton Dunes is de kalkarmoede van de bodem, waardoor daar veel heide voorkomt, net zoals in Nederland in de duinen ten noorden van Bergen. De kalkarmoede van het oorspronkelijke zand wordt bevorderd door de ligging aan de oostkust, waar de winden zwak zijn en grote deeltjes (schelpen) niet ver landinwaarts brengen.

Er is een zeereep van maar 12 meter hoog, waarop Buntgras en Struikheide overheersen; daarachter ligt een rij vochtige valleien en vervolgens heide die aansluit op moerassige weilanden en bosjes in het achterland.

Een leuke plant in de heide is de 'Bell Heather', die in het Nederlands Rode Dophei heet en donkerpaarse bloemen heeft. In de vochtige valleien staan o.a. Konings-

varen en Kamvaren. Typisch is het voorkomen van Rhododendron in de duinen. Deze soort is in Engeland geïntroduceerd en tot een ware plaag geworden.

Net als in veel Nederlandse duingebieden is de grondwaterstandschialing een probleem. Mij is niet bekend waardoor dit veroorzaakt wordt. Een aantal poeltjes moest worden uitgegraven om de Rugstreepad (die daar veel zeldzamer is dan bij ons) weer kansen te bieden.

Een parallel met de Nederlandse situatie is dat de duinen vroeger vooral van belang waren voor de inkomsten uit de vangst van konijnen. Sinds de myxomatose heeft de konijnenstand zich nog niet hersteld. Een duidelijk verschil met de Nederlandse gebieden is de ook buiten wegen en paden vrije toegankelijkheid. Alleen een stuk van het strand waar Dwergsterns broeden is afgezet, maar zó, dat je de vogels goed kunt zien.

North Norfolk Coast

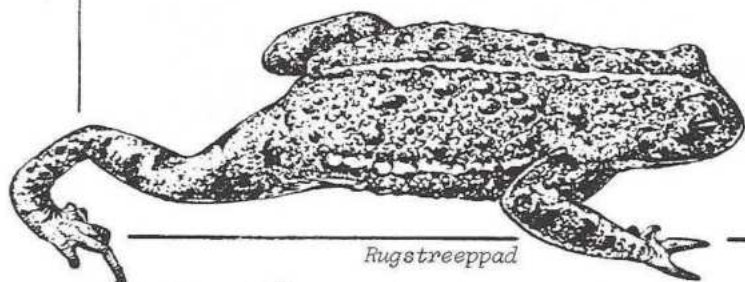
Deze kust is een aaneenschakeling van natuurgebieden en is uitgeroepen tot 'National Heritage Coast', d.w.z. een 'gebied van uitzonderlijke natuurlijke schoonheid'.

North-Norfolk heeft een oost-west verlopende waddenkust met kwelders en vingervormig in zee uitstekende schiereilanden Scolt Head en Blakeney Point. Aan de zeekant van de kwelders is op de kiezelbanken een smalle, onderbroken duingordel ontstaan. Bij voldoende diep uitstuiven van valleien wordt de kiezelondergrond weer zichtbaar. Na de stormvloed van 31 januari '53, die het water tot in de dorpen bracht heeft men de duinenrij hier en daar versterkt, ook met kiezel.

De vorming van de kwelders is ca. 2.000 jaar geleden begonnen. Er zijn resten gevonden van een kampplaats uit de Romeinse tijd. In de 17e eeuw zijn veel kwelders bedijkt. Ze worden gebruikt als veeweide en zijn heel belangrijk voor wadvogels.

Aan deze kust liggen twee schiereilanden: Scolt Head en Blakeney Point. De schiereilanden ontstaan via vorming van een kiezelbank in de vorm van een kromme vinger, waarna in het rustige water daarbinnen uit lagen van zand en slib de kwelder kan ontstaan. Zo worden van oost naar west steeds nieuwe kwelders gevormd, die in open verbinding staan met zee.

Op deze kwelder staan de ons bekende plantensoorten als Zeekraal, Engels Gras, Lamsoor en Gewone Zoutmelde naast soorten uit het Middellandse zeegebied

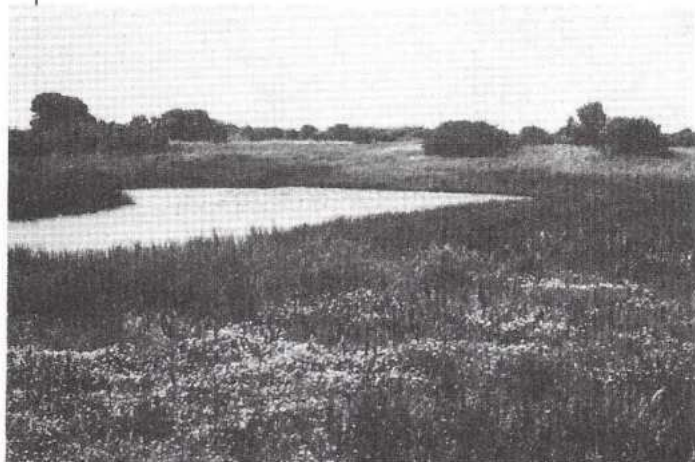
Rugstreepad

als *Frankenia*. Er komt een struikachtige Schorrekruidsoort voor, *Suaeda fruticosa*, die overstuiving goed kan weerstaan, in tegenstelling tot Zeekraal. Dat was goed te zien op Blakeney Point, waar 's winters een duin was gaan stuiven die de zuidelijker gelegen kwelder met zand had bedekt. De gehele bedekte vegetatie was afgestorven. In het voorjaar begon *Suaeda fruticosa* vanuit de randen de zandvlakte te koloniseren. Scolt Head en Blakeney Point, zijn interessant om het effect van actief beheer te zien. Scolt Head wordt al jaren beheerd door Bob Chestney van de Nature Conservancy Council (NCC); dit is een instantie die de Britse overheid adviseert en die ook de reservaten van de overheid beheert. Op Scolt Head worden de konijnen 'kort gehouden', en is de toegang beperkt. Op Blakeney Point was tot voor kort geen beheerder, de konijnenstand is er hoger, en er zijn meer verstuiwingen. Of de konijnen hiervoor verantwoordelijk zijn, is echter maar de vraag, want de grootste verstuiwingen kunnen we vinden op plekken waar de meeste bezoekers komen.

Trekpleister van beide schiereilanden zijn de sternkolonies. Om het terrein geschikt te houden als broedgebied voor sterns wordt regelmatig gebrand. Ook de kolonies van de Grijze Zeehond, een grotere soort dan de Gewone Zeehond uit onze Waddenzee vormen een attractie voor de toeristen, die met bootjes naar de platen gebracht worden, waarop de Zeehonden rusten.

Saltfleetby-Theddlethorpe Dunes

Hier treffen we vrij brede, kalkrijke duinen aan met een brede kwelder aan de zee kant. De zeereep is in de 19e eeuw ontstaan en na de ramp van 1953 kunstmatig versterkt. Daarbinnen ligt een duinenrij uit de 14e eeuw; tussen de struweelrijke duinenrijen ligt een uitgestrekte reeks schitterende vochtige valleien. Hierin komen o.a. Rietorchis,

Duinplas, Saltfleetby Dunes

Marijke Wallage

Hondskruid, Bijenorchis en Moeraswespenorchis voor. Ook hier zijn poeltjes hersteld voor de Rugstreeppad.

Het voornaamste beheersprobleem vormt het oprukken van de Duindoorn. Om het dichtgroeien van de valleien met Duindoorn tegen te gaan, wordt deze plaatselijk uitgestoken. Het duin wordt begraasd door schapen en koeien, wat vroeger in Nederland ook algemeen gebeurde (en sinds kort weer in het Zwanenwater).

Holy Island (Lindisfarne)

Dit eiland heeft zijn bekendheid te danken aan het feit dat hier voor het eerst Vikingen voor de Engelse kust verschenen, die het klooster plunderden.

Ik bezocht hier Peter Garson (Universiteit van Newcastle), die oeco-ethologisch onderzoek aan konijnen doet. Het is duidelijk dat de konijnen hier afhankelijk zijn van het voedsel in de natte duinvalleien en op de kwelders, want op de duinruggen komt alleen Helm voor en dat is een te mager dieet. In de winter staan de valleien allemaal

Vochtige vallei op Holy Island

onder water, en dat is voor konijnen dan ook een moeilijke tijd.

Een probleem vormt het oprukken van Slijkgras op de kwelders. Deze soort is in ± 1919 ingevoerd om de landaanwinning te versnellen; nu wordt het door de NCC chemisch bestreden.

bronnen

- GRAY, A., 1982. Wadden van de Engelse Oostkust. Waddenbulletin 17:37-40.
- LONDO, G., 1966. Rapport over een botanische studiereis naar Engelse duingebieden. R.I.N., Leersum.
- MAAREL, E. VAN DER & M. VAN DER MAAREL-VERSLUYS, 1963. Over Engelse duingebieden. De Levende Natuur 66:1-10, 25-40, 217-227.
- PETHICK, J.S., 1980. Saltmarsh initiation during the holocene transgression: the example of the North Norfolk marshes, England. J. Biogeography 7:1-9.
- WHITE, D.J.B., 1961. Some observations on the vegetation of Blakeney Point, Norfolk, following the disappearance of the rabbits in 1954. J. Ecol. 49:113-118.

Marijke Wallage